

Meer en betere natuur in jullie gemeente? INL helpt!

**VLAAMS-
BRABANT**

kruispunt van vele werelden

IGO

27 mei 2024

Welkom!

En een paar praktische afspraken

**VLAAMS-
BRABANT**

Programma

- **Nieuws vanuit de provincie**
- **14.30 uur: Acties voor meer biodiversiteit**
 - Onthardingen en vergroeningen in de bebouwde omgeving
-> *Provincie Vlaams-Brabant*
 - Bermbeheerplannen in Kortenaken en Geetbets
-> *Regionaal Landschap Zuid-Hageland*
 - Bijenplan in Tremelo
-> *Regionaal Landschap Noord-Hageland en gemeente Tremelo*
 - Hulp voor gier- en andere zwaluwen
-> *Intergemeentelijke Natuur- en Landschapsploegen*
 - Bestrijding van Japanse Duizendknoop
-> *Intergemeentelijke Natuur- en Landschapsploegen*

Programma

- **15.15 uur: INL, partner op het terrein**
 - Projecten 2023 in de kijker
 - Van LDE naar maatwerk
 - Financieel overzicht
- **Vragen**

Nieuws vanuit de provincie

VLAAMS-
BRABANT

Buur natuur

- Nieuwe campagne om 10 natuurgebieden in de kijker te zetten en de bijhorende Koesterburen
- Zendertjes aan de ingangswegen – app downloaden

**VLAAMS-
BRABANT**

* Buur natuur

- [Vlaams-Brabant publieke documenten \(vlaamsbrabant.be\)](https://vlaamsbrabant.be)
- Meer info: natuur@vlaamsbrabant.be

Projectbegeleidingen

Groenblauwe inrichting openbaar domein

**VLAAMS-
BRABANT**

kruispunt van vele werelden

Meer en betere natuur in jouw gemeente?
INL helpt – maandag 27 mei 2024

Inez Debaus – provincie Vlaams-Brabant

Groenblauwe inrichting openbaar domein

- Overheidsopdracht gegund op 25 februari 2022 aan Kiemkracht voor een periode van 4 jaar;
- Begeleiding voor gemeenten bij de concrete realisatie van kleine onthardingsprojecten (quick wins) op het gemeentelijk openbaar domein;
- Gratis voor 20 gemeenten;
- Focus op ontharding en vergroening in meer verdichte kernen (min. opp. 30m²; max. waterinfiltratie)
- Vorming voor technisch personeel, die de realisaties op het terrein zullen uitvoeren;
- Max. doorlooptijd 12 maanden (quick wins);

Gratis professionele begeleiding
bij je project groenblauwe inrichting
openbaar domein

Groenblauwe inrichting openbaar domein

Gratis professionele begeleiding
bij je project groenblauwe inrichting
openbaar domein

<https://www.vlaamsbrabant.be/nl/nieuws/gratis-projectbegeleiding-groen-blauwe-inrichting-openbaar-domein>

- **Op dit moment 18 gemeenten:**

- Grimbergen (2022)
- Liedekerke (2022)
- Ternat (2023)
- Overijse (2023)
- Machelen (2023)
- Tremelo (2023)
- Tienen (2023)
- Roosdaal (2023)
- Diest (2024)
- Londerzeel (2024)
- Bierbeek (2024)
- Rotselaar (2024)
- Keerbergen (2024)
- Zoutleeuw (2024)
- Tielt-Winge (2025)
- Aarschot (2025)
- Bekkevoort (2025)
- Landen (2025)

- **Nog 2 plaatsen beschikbaar voor start in 2025** *(inschrijven via link hiernaast)*

**KIEM
KRACHT**

**VLAAMS-
BRABANT**

Stappen in het begeleidingsproces

- Keuze project
- Klipaanvraag locatie
- Ontwerpfase
- Communicatie
- Bestellingen en voorbereidingen
- Uitvoering / opleiding

Grimbergen – pijpenkop Pieter Breughelstraat

- Voor – ontwerp – na

VOOR (foto 2022)

NA (foto augustus 2023)

KIEM KRACHT

VLAAMS- BRABANT

Liedekerke – hoek Fabrieksstraat en Pamelsestraat

- Voor - na

KIEM
KRACHT

VLAAMS-
BRABANT

Ternat – plein voor het gemeentehuis

- Voor – ontwerp - na

**KIEM
KRACHT**

**VLAAMS-
BRABANT**

Tremelo – strook rond het gemeentehuis + klimplant

- voor
- ontwerp
- na

Groen blauwe inrichting gemeentelijk openbaar domein
Ingrepen rond rond gemeentehuis - gemeente Tremelo
08/05/2023

KIEM
KRACHT

VLAAMS-
BRABANT

Overijse – pijpenkop Elcerlyclaan

- voor
- ontwerp
- tijdens

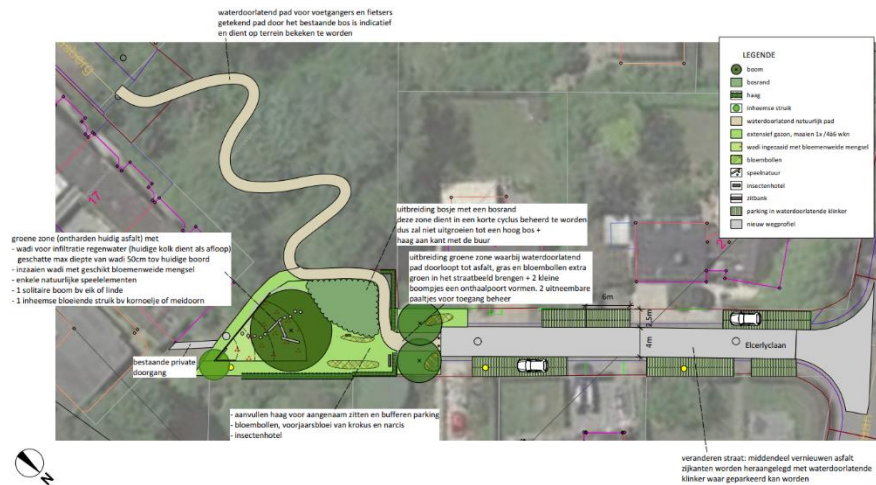

Groen-blauwe inrichting van gemeentelijk openbaar terrein
herinrichting straat en pijpenkop Elcerlyclaan - gemeente Overijse - versie 5

01/06/2023

KIEM
KRACHT
www.kiemkracht.org

KIEM
KRACHT

VLAAMS-
BRABANT

Roosdaal – Dikken van Pamelstraat (knip)

- voor
- ontwerp
- tijdens & na

Groen-blauwe inrichting van gemeentelijke openbare ruimte

Ontharden en Ingroenen knip Dikke van Pamelstraat - Roosdaal

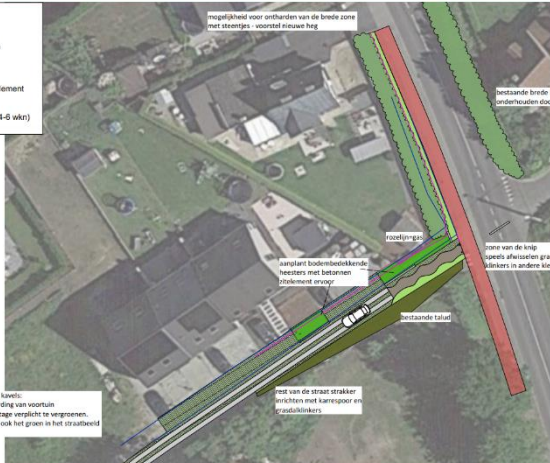
26/06/2023

roos
daal

LEGENDE

- heg
- bloeiende struiken / vaste planten
- grasdaal, type nog te kiezen
- waterpasserende betuiklinker
- opstaande element in beton - zitstelement
- bestaand fiets/voetpad
- gazonrand (beheer: maaien elke 4-6 wkn)

KIEM
KRACHT

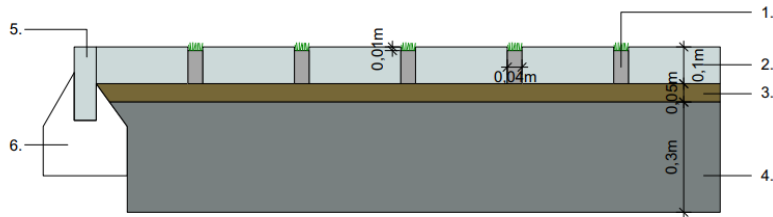
VLAAMS-
BRABANT

Mogelijke aspecten die aan bod kunnen komen = grasdalparking

- Hoe leg je een goede grasdalparking aan?

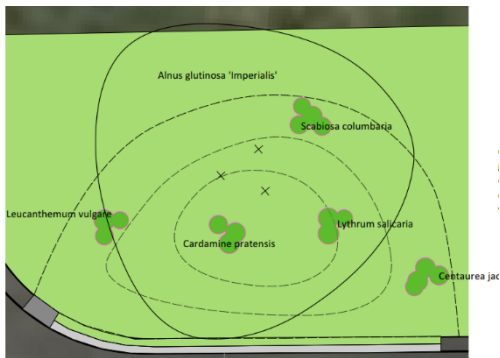

1. voegvulling, bv terraviva grastegelmengsel -> voegen vullen en lichtjes aandrukken daarna overvloedig besproeien. na enkele dagen de voegen bijvullen tot 1cm onder de oppervlakte
2. waterpasserende tegel, bv graslines small
3. straatlaag met speciaal legbedsubstraat, bv terraviva legbedsubstraat -> niet aantrillen! aan trekken met rei
4. fundering, bevat gewassen natuursteenslag 0/20, 0/32 of 0/40mm of funderingssubstraat van Terraviva -> aantrillen met trilplaat
5. boordsteen klassiek, 20x6cm
6. bed van mager beton, bevat zand, fijn grind en 150 à 200kg cement/m³

Mogelijke aspecten die aan bod kunnen komen = wadi, ...

- Infiltreren van regenwater in de groene zone (bv. wadi, regentuin, ...)
- Beplantingskeuze

Inspiratievoormiddag groen-blauw

- Inspiratievoormiddag => vorming technisch personeel, vnl. technische en groenarbeiders
- 1x per jaar van 2022 tot en met 2025
- langs inspirerende voorbeelden, voorzien van uitleg door KiemKracht en personeel gemeente
- voor ca. 40 deelnemers
- ervaringen uitwisselen
- 2022: 11 okt. Liedekerke
- 2023: 10 okt. Tienen
- 2024: 15 okt. Londerzeel
- 2025: locatie nog te bepalen

**KIEM
KRACHT**

**VLAAMS-
BRABANT**

**VLAAMS-
BRABANT**

kruispunt van vele werelden

Meer info:

[Gratis projectbegeleiding groen-blauwe inrichting van
het openbaar domein](#)

Inez Debaus, team klimaat
inez.debaus@vlaamsbrabant.be

016-26 72 58
0475-82 28 60

Ontharding en vergroening

Inrichtingen en aanplantingen

Inrichtingen door INL (na ontharding)

Rotselaar

Diest: Inrichting Kinderdagverblijf 't Keverke

Diest: aanleg en inrichting speelbos Molenstede

Ottenburg

Welke steun vanuit de provincie?

- **Subsidies Natuur Op School**

- Min. 650 euro – max. 10.000 euro, max. 80%
- Ontharding mits vergroening, wadi, ...
- Meer info: kristin.deceuster@vlaamsbrabant.be

"Koesterbermen in Kortenaeken en Geetbets ter versterking van de groenblauwe netwerken"

Presentatie INL
27 mei 2024

Dolf Imbrechts, Egbert Asselman, Maarten Vanderhallen

Biodiversiteitsmedewerkers

Regionaal Landschap Zuid-Hageland vzw

Achtergrond

Opmaak BBP op vraag van de gemeenten aan RLZH (2019)

Ingediend en goedgekeurd als duurzaam biodiversiteitsproject dient leefmilieu provincie Vlaams-Brabant (75% subsidie)

Nav

- Biodiversiteitscrisis: achteruitgang bestuivers
- Project 'Meer Natuur voor Pittig Fruit': belang van bermen in de kijker ifv bestuiving (wilde) bijen, zweefvliegen...
- Veiligheidsmaaibeurt 1 maaibalk in mei voor alle bermen:
- Erosiebestrijding
- Boetes Natuurinspectie
- Grachtenbeheer

Belang van 'goed' bermbeheer

Bermen vervullen vele functies

Bermen hadden oorspronkelijk enkel een verkeerstechnische functie, stilaan traden ook andere functies op de voorgrond.

1. Verkeerstechnische functie

2. Landschappelijke functie

Bermen geven mee vorm aan het landschap en zorgen ervoor dat de infrastructuur in het landschap wordt geïntegreerd. Een aangepast beheer en eventuele herinrichting

3. Ecologische functie als leefgebied

Bermen vormen halfnatuurlijke leefgebieden voor tal van dieren en planten. Ze herbergen vaak vegetaties die elders in het omliggende landschap geen plaats meer vinden. Ongeveer 60% (een 800-tal soorten) van onze inheemse plantensoorten treft men aan in wegbermen. Hoewel slechts

4. Natuurverbindingfunctie

Behalve als leefgebied voor soorten, dienen bermen ook als natuurverbinding en stapsteen tussen verschillende (natuur)gebieden. Bermen vormen daardoor een wezenlijk onderdeel van de ecologische structuur.

5. Recreatieve, esthetische en educatieve functie

Brede bermen van landelijke wegen en dijken worden vaak als ruitpad, fietspad of wandelstrook gebruikt. Bermen zijn bovendien erg zichtbaar en daardoor ook een geschikt middel om het algemeen natuurbewustzijn aan

Methodiek: 'Vernieuw(en)de aanpak'

Bermbeheer (opmaak BBP) = natuur – én landschapsbeheer = geen exacte wetenschap

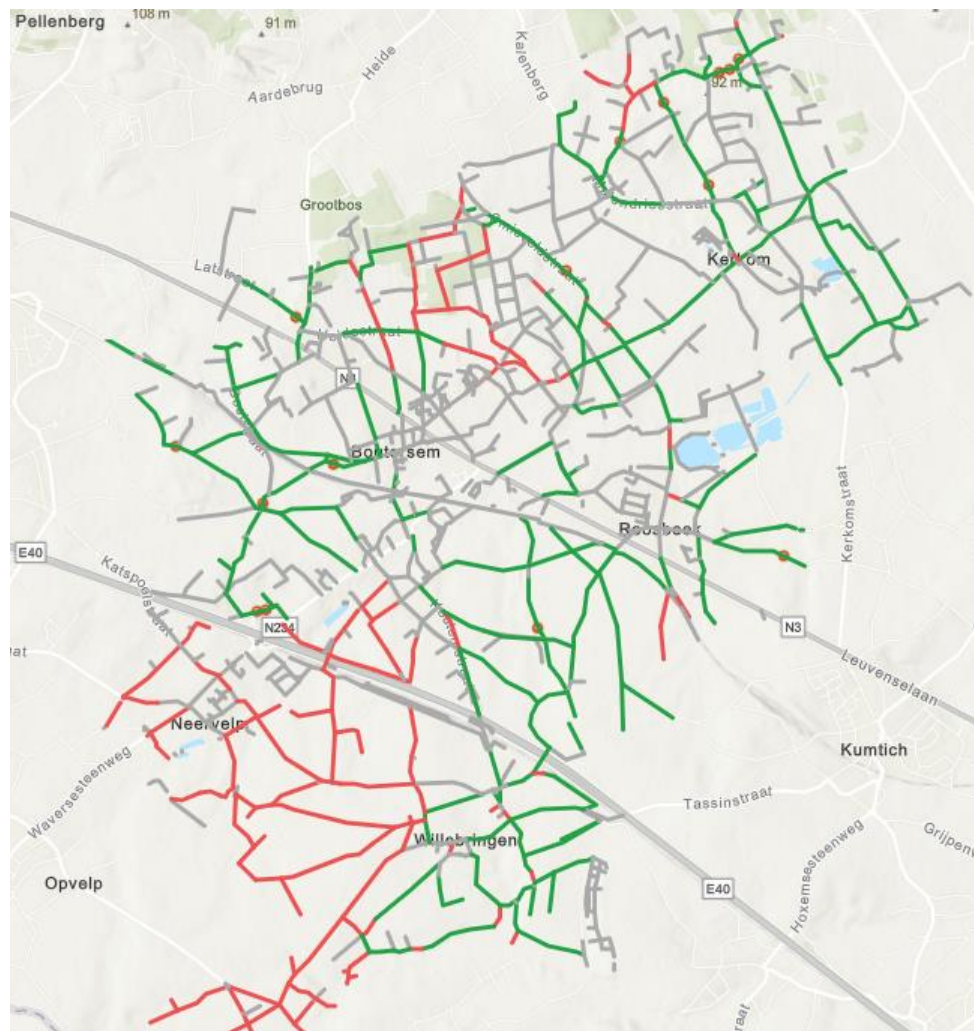
- Veel aspecten onbekend: bodemtype, inspoeling mest, andere 'rand'factoren
- Eénvoud / praktische realiseerbaarheid (haalbaarheid)= belangrijk aspect (incl. kostprijs beheer)
- Niet enkel natuurfactoren: ook landschaps- en belevingswaarde. = Keuzes maken - "kiezen = winnen"
- 'Trial and error': Mogelijkheid van bijsturing is essentieel (na evaluatie) – cfr. kiezen = winnen

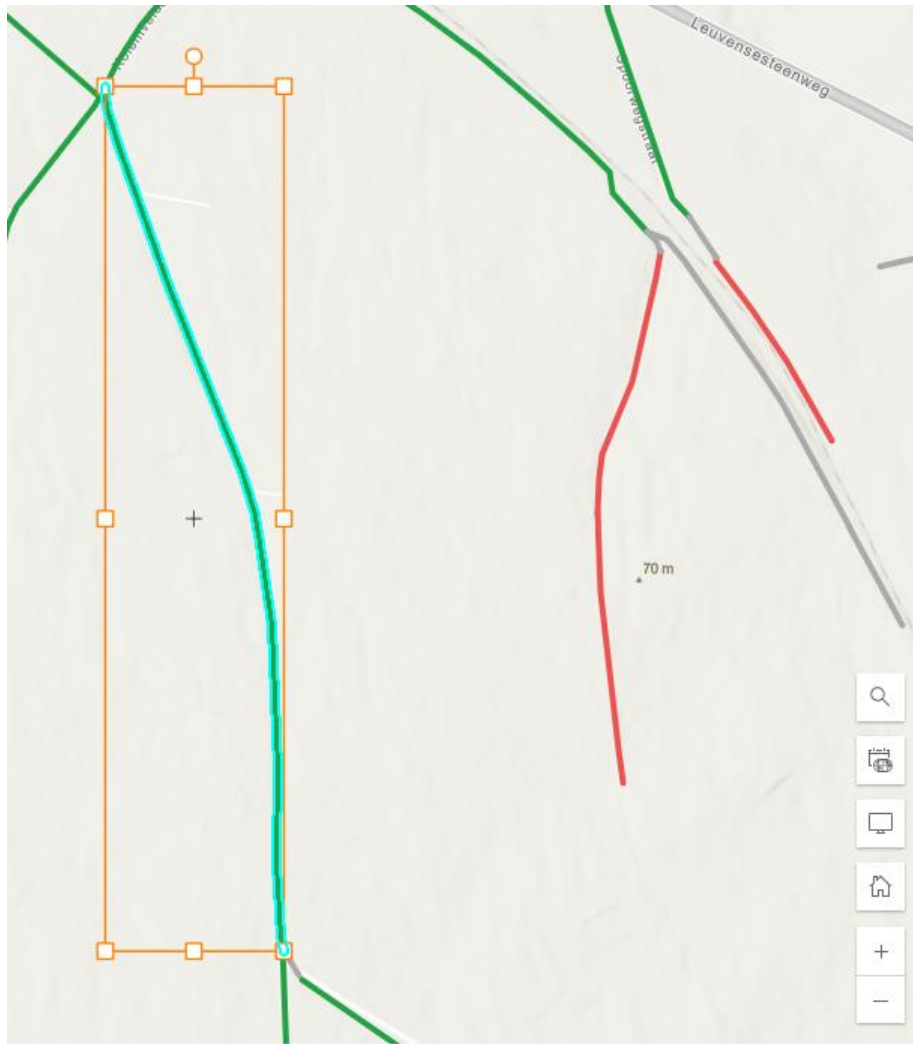
Dit BBP: wetenschappelijk onderbouwd maar in belangrijke mate rekening houdend met haalbaarheid uitvoering en belevingswaarde

Maaischema

Maaischema

Bermttype	Voorjaar Start 1 mei - 20 mei Maaihoogte: 'vrij hoog' ca. 10 cm	Zomer Uitvoering juli – aug. Maaihoogte: 'gewoon' ca. 5-10 cm	Najaar Start vanaf 1 oktober (voorkeur na 15 okt.) Maaihoogte 'laag' max. 5-6
Type 1 Waardevol	Niet Eventueel Eén maaibalkbreedte	Niet/ desnoods pleksgewijs indien netels aanwezig	Volledig
Type 2.1 Bloemrijk /Potentierijk	Eén maaibalkbreedte Uitvoerperiode max. 2 weken	Niet	Volledig
Type 2.2 Matig bloemrijk/ Potentierijk	Volledig Uitvoerperiode max. 2 weken	Optioneel minimaal één maaibalkbreedte, bij voorkeur een volledige maaibeurt (Start afhankelijk van toestand vegetatie: bij voorkeur later (augustus), bij erg groeikrachtig weer kan het eerder!)	Volledig
Type 3 Standaard beheer	Vrije keuze vanaf mei! Standaard twee tot drie keer volledig per jaar mét afvoer!		
Type 4 Bermspecifiek beheer	Zie beheerfiche	Zie beheerfiche	Zie beheerfiche
Maaien grachten	1 oever dichtst aan de rijweg	Niet	Volledig

< Object bewerken

⚙ Instellingen

Inventarisatie bermen Boutersem

Geïntariseerd* ☒

Bermbeheer ☒

Btype_code
Type 2.2 - potentierijk

Btype_vegetatie
G1-2 Grassenmix >50%

Talud ☒

Gracht ☐

Bbreedte
☐ Geen waarde
☐ < 1m
☒ 1-3m

Actualiseren Verwijderen

Inventarisatie

Keuze 'kensoorten':

Na te streven doelsoorten die vrij veel voorkomen in de meer bloemrijke bermen. Er wordt geopteerd om via bermbeheer deze soorten in aantal nog te laten toenemen

Gewone margriet (<i>Leucanthemum vulgare</i>)	☒
Gewone ereprijs (<i>Veronica chamaedrys</i>)	☐
Heelblaadjes (<i>Pulicaria dysenterica</i>)	☐
Knoopkruid (<i>Centaurea jacea</i>)	☐
Moerasrolklaver (<i>Lotus pedunculatus</i>)	☐
Rapunzelklokje (<i>Campanula rapunculus</i>)	☒
Schapenzuring (<i>Rumex acetosella</i>)	☐
Sint-janskruid (<i>Hypericum perforatum</i>)	☐
Valse salie (<i>Teucrium scorodonia</i>)	☐
Veldlathyrus (<i>Lathyrus pratensis</i>)	☐
Vogelwikke (<i>Vicia cracca</i>)	☐
Waterkers – Witte en/of Slanke (<i>Nasturtium microphyllum</i> + <i>Nasturtium officinale</i>)	☒

Inventarisatie

Bijkomende aanwezige doelsoorten – bij voorkeur uit te breiden:

Grote kattenstaart

Echte valeriaan

Waterkers ssp.

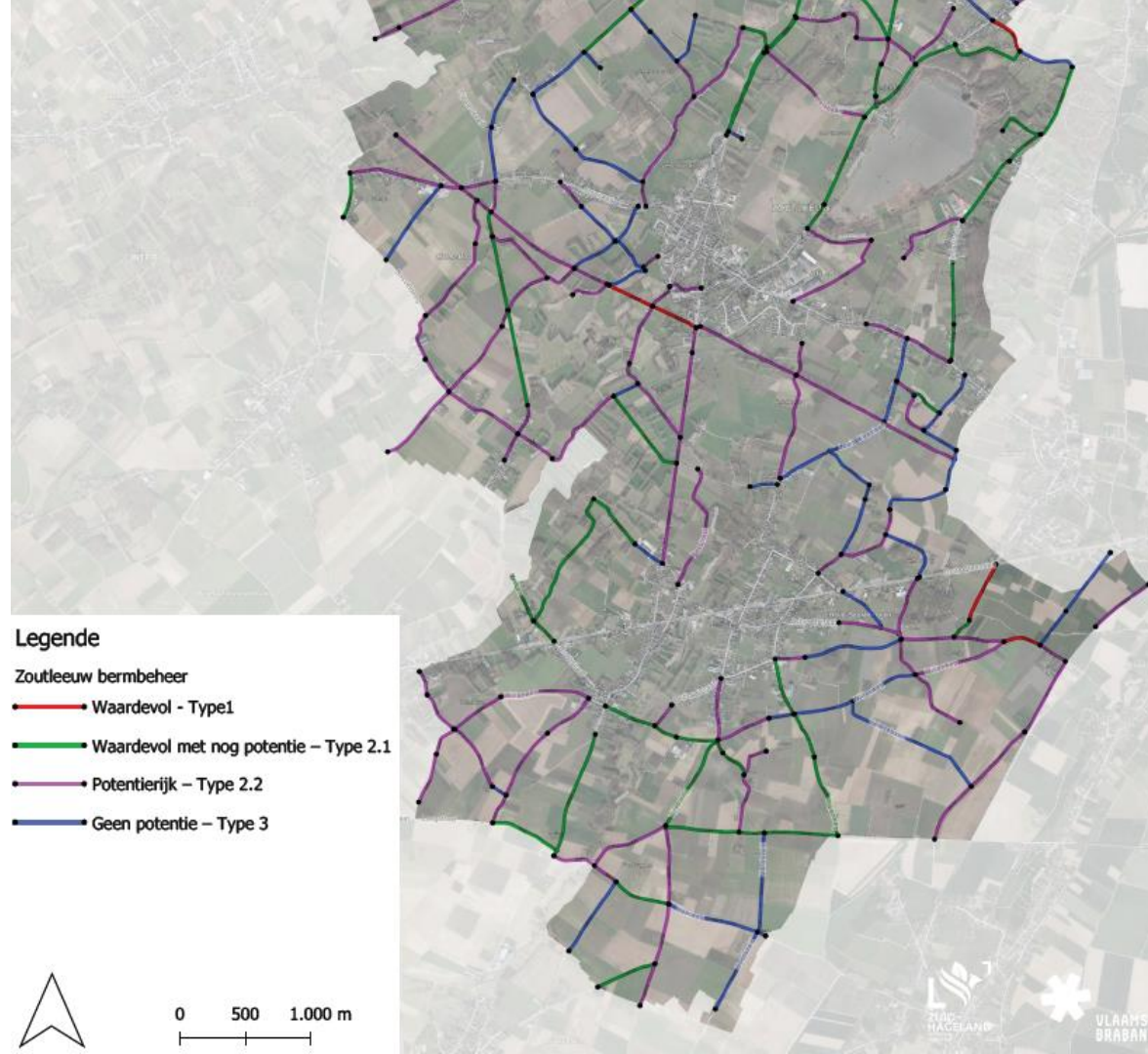
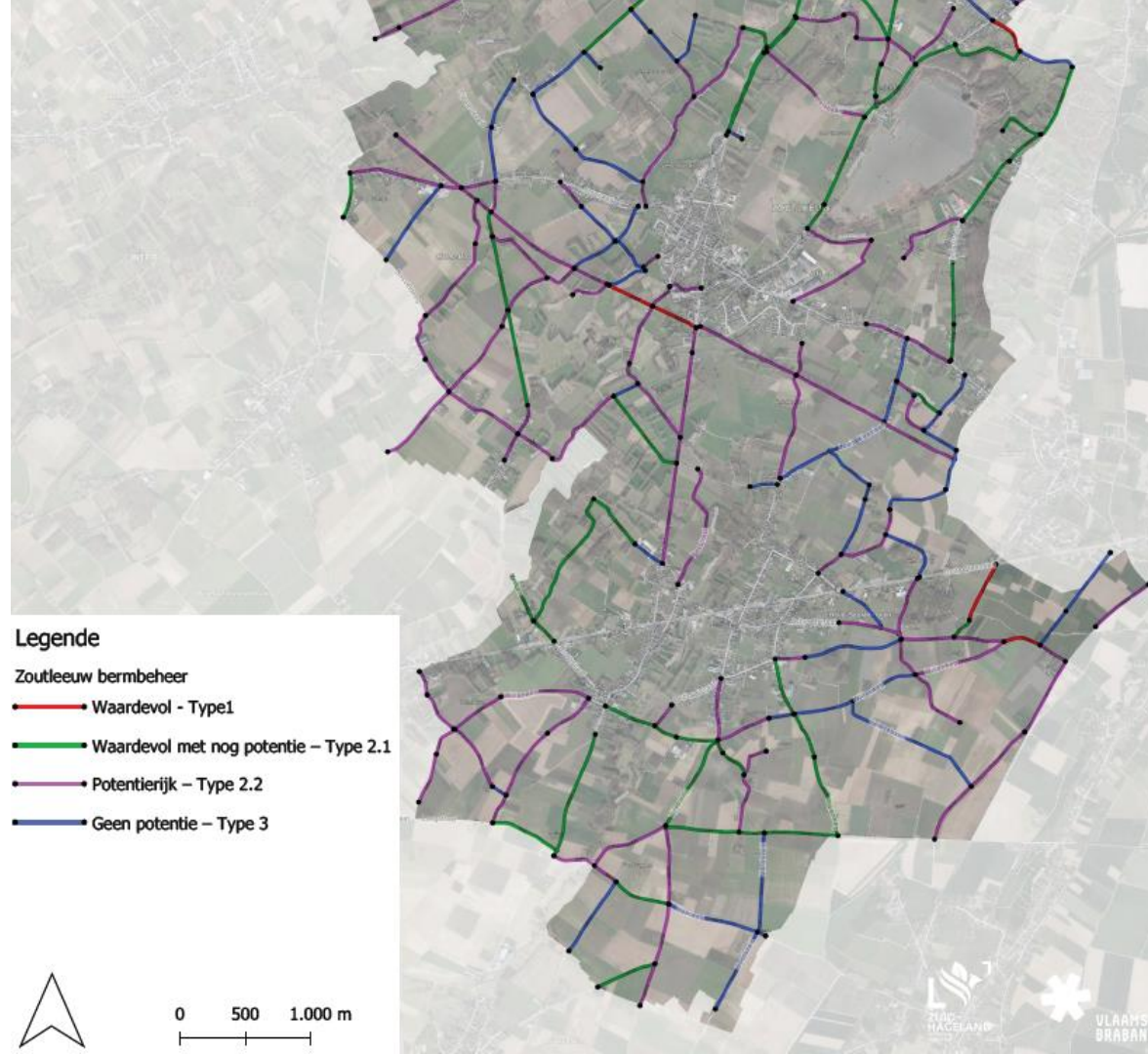

Salomonszegel

Kruipend zenegroen

Grote verschillen in groei van jaar tot jaar

Foto's 5 mei 2021: de grassen zijn pas aan hun groei begonnen, wat hoogst uitzonderlijk is (april is 'de grasmaand'). Dit kwam door een erg koud voorjaar. De start van de eerste maaibeurt wordt best nog twee weken worden uitgesteld om meer biomassa te kunnen afvoeren en hoge grassen niet meteen in hergroei te laten komen.

Start maaien
omstreeks 15-20 mei

Foto's 12 mei 2022: De hoge grassen staan reeds in de aar, de eerste margrietten in bloei: tot einde februari was het uitzonderlijk nat, en maart en april waren beduidend warmer dan normaal. Een erg vroege voorjaarsmaaibeurt is hier dus aangewezen (start begin mei)

Start maaien
omstreeks 1 - 5 mei

Van graslandfase(n) naar specificatie Bermttype = Beheertype 1

Van graslandfase(n) naar specificatie Bermttype = Beheertype 2.1

Type 2.1: Bloemen domineren. Bij een voorjaarsmaaibeurt van één maaibalk krijgen de bloemen in de uitgespaarde strook de kans om zich beter uit te zaaien in de gemaaide strook.

Van graslandfase(n) naar specificatie Bermttype = Beheertype 2.2

Type 2.2: een breed spectrum aan grasfasen: van fase 2 t/m fase 3. Soms al veel bloemen en/of zeldzamere soorten, maar hoge grassen hebben nog een duidelijk dominant aspect (ze staan niet 'ijl', nog erg dominante soorten als gestreepte witbol)

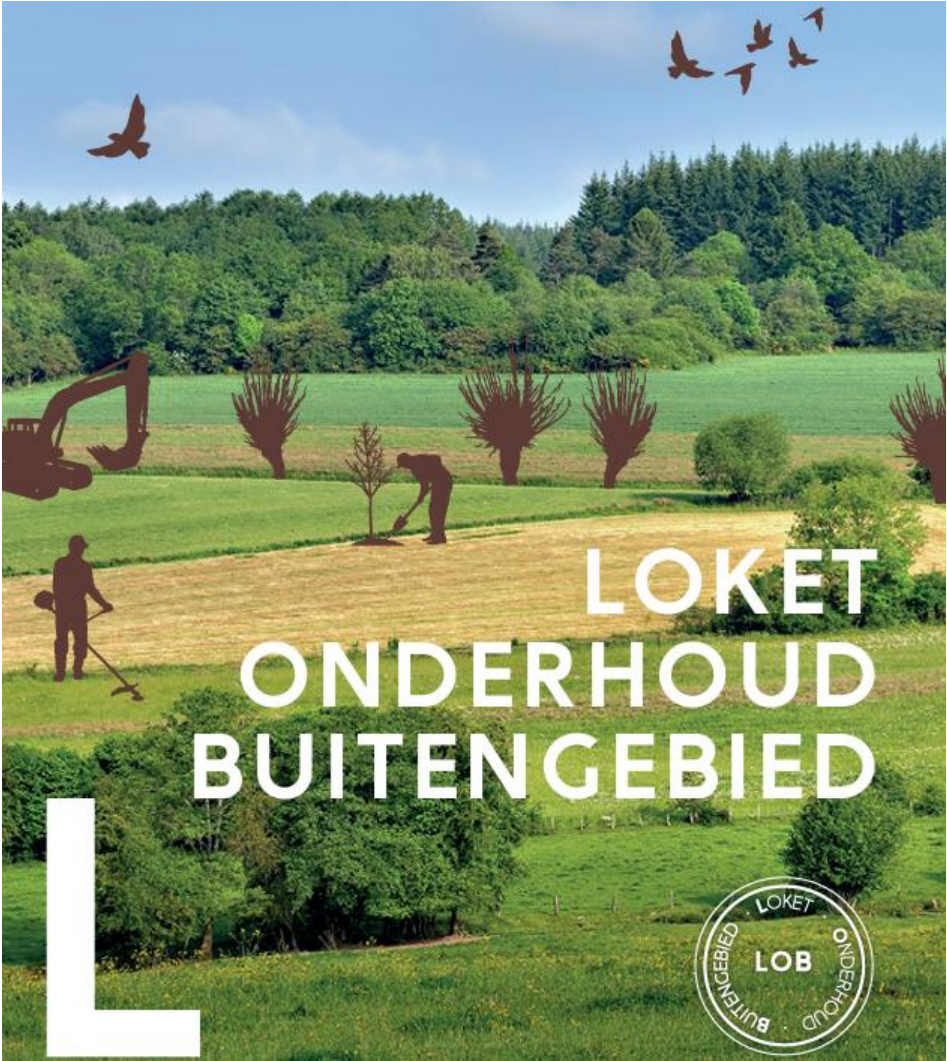
Volhouden omvormingsbeheer of niet: evaluatie na ca. 6 jaar afh. van (al dan niet) evolutie

Knelpunten

Knelpunten

LOKET ONDERHOUD BUITENGEBIED

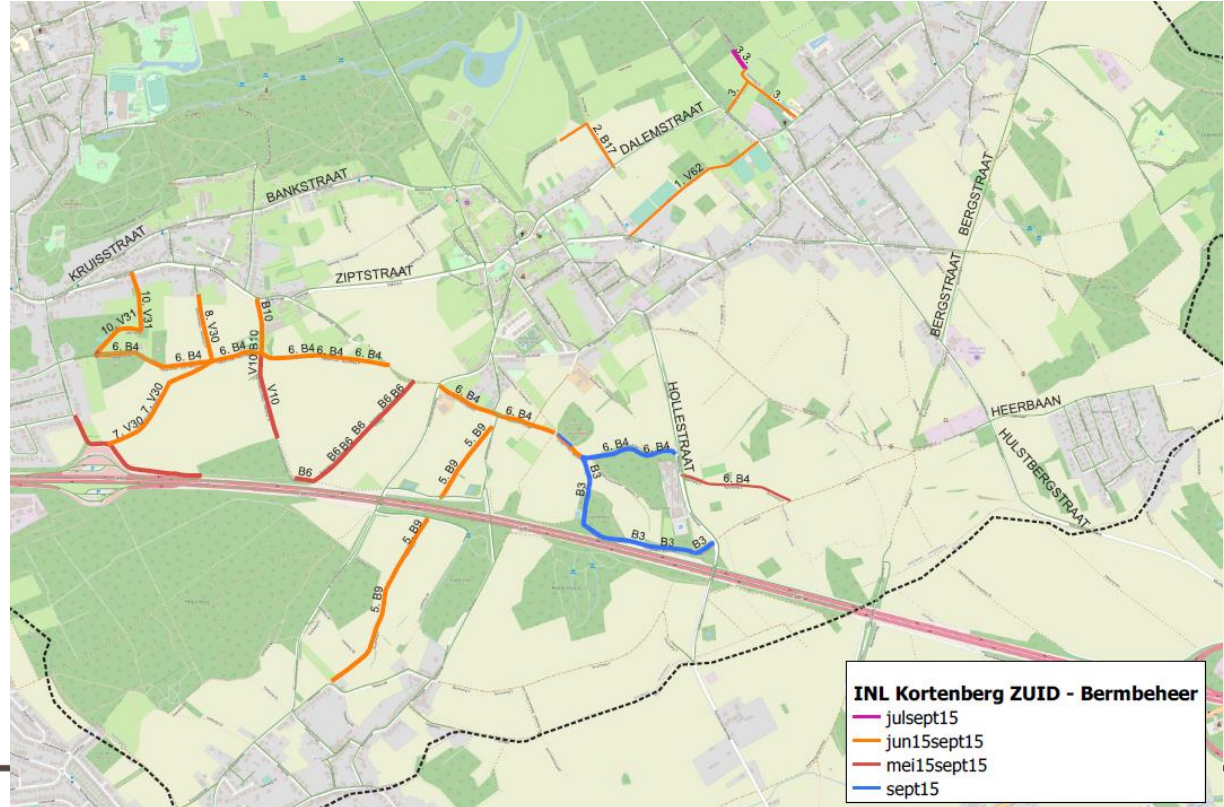

Bermen

Aangepast bermbeheer in functie van biodiversiteit

Kortenber

Kortenbergh

Holsbeek – Boortmeerbeek – Scherpenheuvel-Zichem

Welke steun vanuit de provincie?

- **Subsidies voor Duurzame Biodiversiteitsprojecten**
 - Min. 10.000 – max. 75.000 euro, max. 75%
 - Concrete acties op het terrein, in combinatie met studie en/of aankoop gronden en/of communicatie en participatie, gedurende 1,2 of 3 jaar
 - Projectvoorstel tegen 31 augustus 2024 -> advies
 - Definitieve subsidieaanvraag tegen 15 december 2024
 - Meer info: lennert.destadsbader@vlaamsbrabant.be
- **Via het InterProvinciaal KennisCentrum (IPKC)**, indien aangesloten
 - Kostprijs, maar geen aanbesteding - beperkt aantal
 - Meer info: Annemie.matheussen@vlaamsbrabant.be

'Bijenplan' Tremelo

27/05/2024

7

L

L

ONTSTAAN PROJECT

7

Partners: Gemeente Tremelo, Interleuven (IL), RLNH, Bijenwerkgroep (BWG)

- 2018:
 - gemeente Tremelo samenwerking met RLNH en IL
 - oprichting BWG (met werknemer INL-ploeg)
 - 'Bijencharter' 2018 als aanzet Bijenplan
- 2019:
 - Aanvraag Duurzaam Biodiversiteitsproject (DBP) prov. Vlaams-Brabant door RLNH ('Bijenactieplan') en IL apart.

- 2020:
 - aanvraag RLNH en IL afgekeurd: te gelijklopend
 - 2de indiening aanvraag DBP: samenwerking met RLNH, IL en gemeente Tremelo
 - 'Bijenactieplan'
- 2021:
 - goedkeuring maart 2021
 - Tot juli 2024
 - tot juli 2024

INHOUD PROJECT

Doel:

- Doel = groei, bescherming en verbinden bijenpopulaties
- stimuleren door:
 - Diversiteit bloemen verhogen gecombineerd met aangepast beheer
 - Aanplant bijvriendelijke planten, struiken, bomen
 - Nestgelegenheid:
 - natuurlijk (wanden, bovengrondse holtes, grond)
 - kunstnesten: bijenblokken, bijenhotels

Onderdelen project

1. Inventarisatie + terreinrealisatie
2. Sensibilisatie
3. Gemeentediensten - gemeenten

1. Inventarisaties: toestandsanalyse

- inrichtings- en beheermaatregelen
- beheerplan voor openbare bermen/terreinen

2. Sensibilisatie:

- inwoners
- gemeentediensten

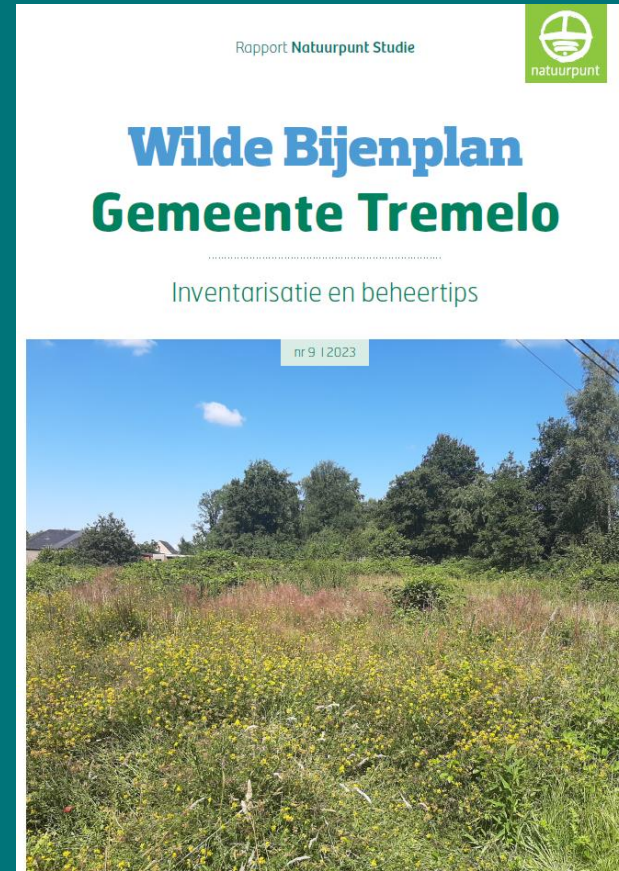
3. Gemeentediensten:

- draaiboek “Bijen in nood”
- Beheeradviezen
- Lijst bijvriendelijke bomen en struiken
- Inspiratie voor andere gemeenten

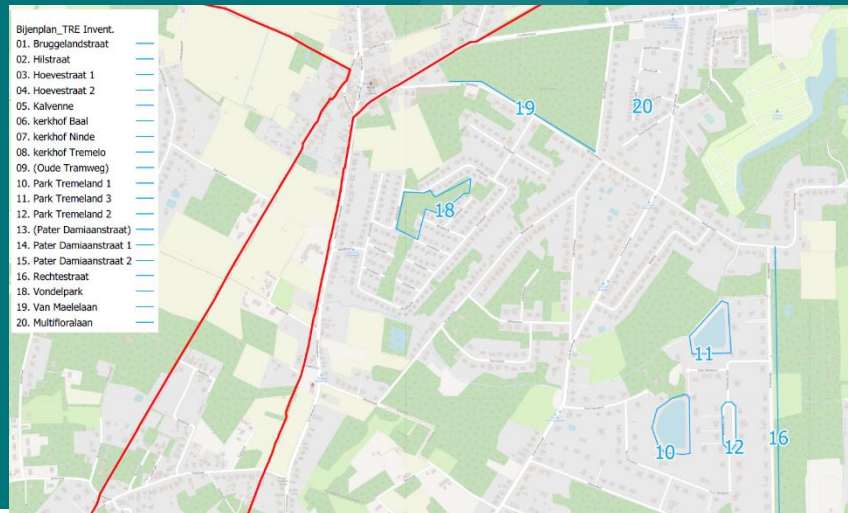
1. Inventarisatie: toestandsanalyse

- Keuze locaties en bermen?
 - openbaar domein
 - Gemeente en/of IL: welke al bekend en kunnen vastgelegd worden? LOB-regio? Andere?
 - Bijenwerkgroep: voorstellen locaties

1. Inventarisatie: toestandsanalyse

- Natuurpuntstudie: inventarisatie
 - 15-tal locaties
 - 15 werkdagen (3 momenten)
 - beheer: voorstellen per locatie
alg. advies

1. Inventarisatie: toestandsanalyse

- Terreinrealisaties:
 - voorstellen voor inrichting
bv. Chiro Tremelo
 - voorstellen aangepast beheer openbare bermen/terreinen
bv. kerkhoven (INL, groendienst)

2. Sensibilisatie:

- inwoners:
 - bloemenzaadzakjes Provincie
 - bijenblokken: 200
 - bijenhôtels: 3 locaties
 - voorbeeldtuin: bib
 - Maai Mei Niet en vervolg
 - Behaag Je Tuin: pakketten
 - advies
 - lijst bij-vriendelijke planten

2. Sensibilisatie:

- Evenementen:
 - Week van de Bij
 - Bijenhappening
28/05/2023
 - bibliotheek: wedstrijd,
scholen
 - activiteit senioren

MAAND
~~week~~ **van de Bij**

'Bij'-zonder leuke activiteiten voor het hele gezin!

Grote bijenhappening
zondag 28 mei
14u tot 17u
Lindebloesem

Bijen in de kijker
tentoonstelling
22 mei tot 3 juni
bibliotheek

Test je
bijenkennis!

Meer weten
of inschrijven
voor een van de
activiteiten?

[www.tremelo.be/
weekvandebij](http://www.tremelo.be/weekvandebij)

Infoavond: Bijenvriendelijke tuin
maandag 24 april, 20u, Lindebloesem
Imker Jos Van Pee leert ons welke planten, struiken en bomen we in onze tuin kunnen zetten ten voordele van de bij.

Ontmoetingsdag senioren
Over de bloemetjes en de bijtjes
donderdag 25 mei, 14u, Lindebloesem
Imker Flor Bergen legt uit waarom bijen bijwas maken. Nadien gaan we ermee aan de slag en maken we kaarsen.

Infoavond: Aziatische Hoornaar
dinsdag 30 mei, 20u, Lindebloesem
Expert Kevin Verbeeck vertelt ons hoe we deze grote bedreiging voor de honingbij herkennen en hoe we best reageren.

Infoavond: Bij-zonder landschap
woensdag 31 mei, 20u, Lindebloesem
Samen met tv-gezicht Joeri Cortens zoeken we uit waarom bijen verdwijnen en hoe we het beheer van onze groene gebieden hier beter op afstemmen.

Tremelo

Is m de gemeentelijke bijenwerkgroep, ISABO vzw, Natuurpunt en Regionaal landschap Noord-Hageland.
Met steun van provincie Vlaams-Brabant.

via Wim Vandenbroeck, algemeen directeur, Veldkruislaan 1, 3120 Tremelo

2. Sensibilisatie:

- Evenementen:
 - lezingen:
 - bij-vriendelijke planten
 - Aziatische hoornaar
 - Bij-zonder landschap
 - bijenfietstocht en – wandeling
- Persmoment

3. Gemeentediensten

- Opleiding: graslandbeheer
- Beheeradviezen
- Lijst bijvriendelijke bomen en struiken
- Opmaak draaiboek “Bijen in nood”:
 - Hoe start je dergelijk project op?
 - Inspiratie voor andere gemeenten

Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw

Huize Hageland

Oudepastoriestraat 22 – 3390 Tielt-Winge

T 016 63 59 54

info@rlnh.be www.rlnh.be

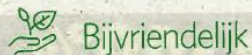

Bijen

Bijenactieplan en uitvoering op terrein

Tremelo

Bijvriendelijk

De Zondag, 5 mei 2024

► Marleen Van Meerbeek, Catherine Van Neste, Kris Torfs, Diane Willems, Raf Goossens en Stef De Feyter. (foto KHT)

Bijenactieplan voor biodiversiteit

TREMELO ■ De gemeente Tremelo heeft een bijenactieplan uitgewerkt om de leefomstandigheden voor bijen en insecten te verbeteren en zo de biodiversiteit te versterken.

"Met het bijenactieplan willen we een duurzame leefwereld voor de insecten creëren en zo werken aan biodiversiteit. We nemen als gemeente het voortouw om onze inwoners aan te zetten om ook bijenvriendelijke acties te ondernemen. De gemeente heeft onder meer een wildebijeninventaris laten opstellen. Daaruit blijkt dat we enkele zeldzame soorten op ons grondgebied hebben. Met het plaatsen van bijenhôtels op de begraafplaatsen, aan het gemeentehuis

en de bibliotheek, en op de Kalvenne van bijenblokken op openbaar terrein en bij inwoners, hopen we de bijenbiotopen te versterken", zegt Kris Torfs, schepen van milieu.

"Het zaaien van bloemen voor elk seizoen, samen met goed uitgevoerd maaibembehoeve, helpt bijen en insecten te overleven", vertellen Catherine Van Neste, Marleen Van Meerbeke en imker Stéf De Feyter van de bijenwerkgroep en Raf Goossens van IGO Leuven. In de komende weken organiseert Tremelo enkele activiteiten, zoals een opentuin dag en de Week van de Bij, om het bijenactieplan in de belangstelling te plaatsen. (KHT)

Kortenberg

Bijenwerkgroep: kom erbij!

27 apr 2024

De bijenwerkgroep in Kortenberg is op zoek naar enkele enthousiaste inwoners die actie willen ondernemen voor meer bijen in de gemeente. Met deze werkgroep willen we acties uit het bijenactieplan vorm geven. Zo kunnen we inwoners, bedrijven, scholen, organisaties en landbouwers aanzetten tot zoemrijke initiatieven.

Wil jij je kennis, ervaring en ideeën delen? Stel je dan kandidaat voor de **bijenwerkgroep van Kortenberg** via milieu@kortenberg.be of 02 755 30 70.

Rotselaar

Aarschot

Welke steun vanuit de provincie?

- **Subsidies voor Duurzame Biodiversiteitsprojecten**
 - Min. 10.000 – max. 75.000 euro, max. 75%
 - Concrete acties op het terrein, in combinatie met studie en/of aankoop gronden en/of communicatie en participatie, gedurende 1,2 of 3 jaar
 - Projectvoorstel tegen 31 augustus 2024 -> advies
 - Definitieve subsidieaanvraag tegen 15 december 2024
 - Meer info: lennert.destadsbader@vlaamsbrabant.be
- **Bloemenzaadzakjes**
 - Meer info: erwin.dunon@vlaamsbrabant.be

Zwaluwen

Hulp voor gier- en andere zwaluwen

Gierzwaluw

Huiszwaluw

Boerenzwaluw

Natuurlijke nesten

Gierzwaluw

- Ecologie
- Knel- en aandachtspunten
 - Onoordeelkundige restauratie van gebouwen
 - Nieuwbouw
 - Broedplaatsen onopvallend
- Maatregelen
 - Restauratie van gebouwen
 - Kunstmatige nestplaatsen in en aan gebouwen voorzien

Wat doen we voor de zwaluwen?

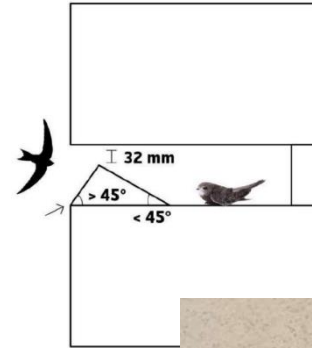
- Kunstnesten en mestplankjes ophangen
- Mestplankjes kuisen

* Nieuw voor gierzwaluwen

- Presentatie op BRAKONA-contactdag 3/2/2024 van Louis-Philippe Arnhem
 - Gierzwaluwen nestelen niet alleen in heel wat kleine gaten en spleten, maar ook in stelling- of steigergaten.
 - Die werden in het verleden meestal toe gemaakt.
 - Nu oplossingen voor: KU Leuven en Ferri-steen

Interreg-project

Interreg
Vlaanderen-Nederland

Gefinancierd door
de Europese Unie

Natuur-inbouw

- Doel mogelijkheden in gebouwen behouden of creëren voor vogels, vleermuizen, insecten,
- Heel wat partners in Nederland en Vlaanderen, waaronder onze provincie
- In het najaar gratis ter beschikking stellen van nestkasten en inbouwoplossingen voor zwaluwen, mussen, vleermuizen, ... Wel zelf te installeren.
- Meer info
 - op MAO/DAO van 6/6
 - Magalie.vanlishout@vlaamsbrabant.be

**VLAAMS-
BRABANT**

Japanse duizendknoop

Beheer

Kenmerken Japanse duizendknoop

- Invasieve exoot
- Vegetatieve verspreiding, (nog) beperkte verspreiding via zaad
- Groeit snel en kan snel uitbreiden → hinder
- Vraagt aangepast beheer

Bestrijdingstechnieken

KENNISNETWERK
invasieve exoten

- Afdekken
- Afgraven en zeven
- Begrazen met schapen/varkens
- Elektrocutie
- Grond bevroren
- Grond verhitten
- Heet water injectie of besproeiing
- Inundatie
- Maaien
- Uittrekken en onwortelen
- Glyfosaat of Ultima bladbehandeling
- Beschaduwen/concurrerende vegetatie

Nog in onderzoek:

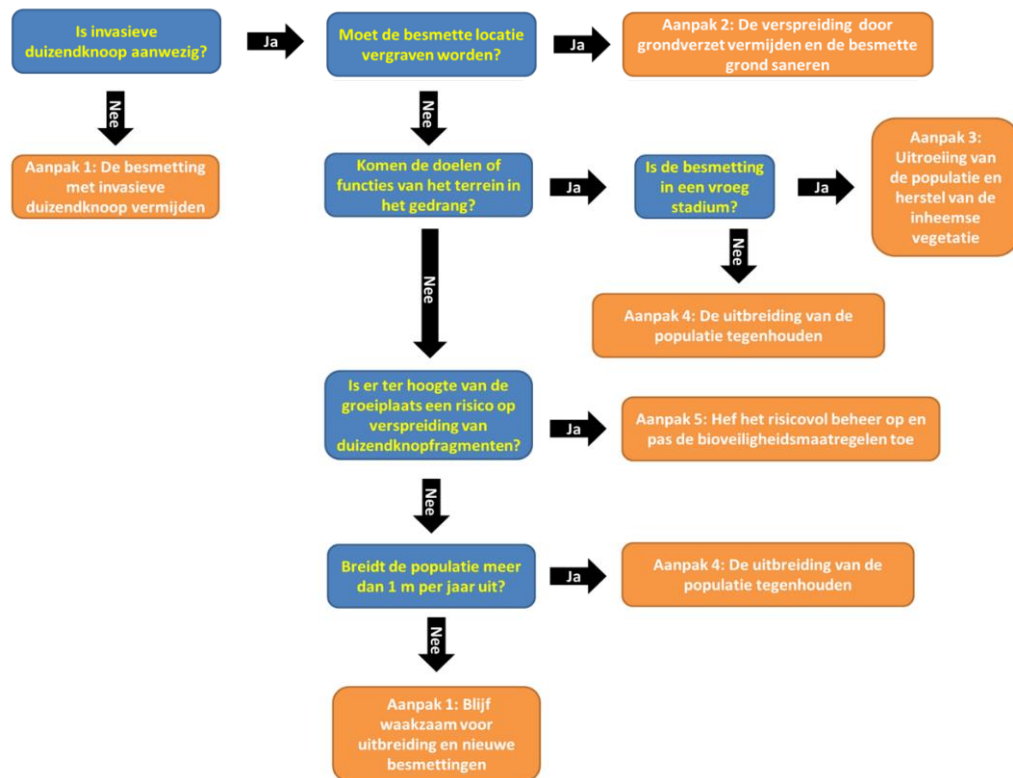
- Biologische bestrijding bladschimmel
- Biologische bestrijding bladvlotten
- UV
- Ozon
- Vloeibare stikstof
- Bodemmagnetron

Er is (nog) geen zaligmakende oplossing

Te bekijken waar de plant staat, wat mogelijk is, hoeveel tijd en budget er is

Bepalen van bestrijdingsmethode

Bron: Ecopedia
→ stroomschema op basis van onderzoek door INBO

Preventie, controle en nazorg

Leven en Wonen	Milieu en duurzaamheid	Mobiliteit	Ondernemen	Organisatie en bestuur	Vrije tijd	Welzijn en Zorg
----------------	------------------------	------------	------------	------------------------	------------	-----------------

• Milieu en duurzaamheid • Milieu • Exoten • Japanse duizendknoop

Japanse duizendknoop

De Japanse duizendknoop verspreidt zich razendsnel. Niet voor niets wordt hij tot de meest invasieve exoten gerekend. Door zijn sterke groei kracht verdringt de duizendknoop inheemse plantensoorten en zijn sterke wortelstokken en stengels kunnen schade veroorzaken aan bouwwerken, leidingen en wegen. Japanse duizendknoop groeit op zeer uiteenlopende plekken zoals spoorlijnen, braakliggende terreinen, wegbermen, rivierkribben, bosranden en beekoevers.

Als lokaal bestuur willen we inzetten op gezamenlijke inspanningen. De gemeentediensten zorgen ervoor dat de Japanse duizendknoop op het openbaar domein onder controle blijft. Aan onze burgers vragen we om deze hardnekkige plant op privéterrein zelf te bestrijden. Zo kunnen we met z'n allen genieten van een biodiversere omgeving.

Hoe je dit best doet, lees je in bijgevoegde informatiebundel.

Hoe voorkom je verspreiding van Japanse duizendknoop?

Do's ✓

Planten afknippen in plaats van machinaal maaien.

Plantafval verzamelen en afvoeren in afsluitbare containers of big bags.

Resten van planten en wortels afvoeren als restafval, thermisch verwerken of naar BVOR-gecertificeerde composteerder.

Terreinen schouwen op aanwezigheid van Japanse duizendknoop vóór begin van grondwerkzaamheden.

Vóór het verlaten van het terrein gebruikt materieel zoals graafmiddelen, banden, traptreden, schoenzolen etc. reinigen met een bezem of stoffer.

Om inrijden van plantresten te voorkomen graafmachines, vrachtwagens enz. buiten besmet gebied op voldoende dik geotextiel plaatsen.

Bij aanvoer van schone grond de bronlocatie vooraf controleren op besmetting.

Besmette grond direct opladen en afgedekt vervoeren of afdekken totdat deze wordt opgehaald.

Dont's ✗

Planten machinaal maaien in het reguliere maaibeheer.

Plantresten en wortels aanbieden als groenafval.

Afvoeren van plant- of wortelresten zonder voorzorgsmaatregelen.

Wortel- of stengelfragmenten in open water terecht laten komen. Dit leidt stroomafwaarts langs de oever tot nieuwe haarden.

Boutersem – pastorie Vertrijk

Afdekking haard Japanse duizendknoop sinds **2007**

2024

SOCIALE ECONOMIE

Keerbergen

Ingang bunker voor vleermuizenverblijfplaats

- ✓ Jaarlijks enkele keren maaien op kniehoogte, maaisel ter plaatse laten in de haard
- ✓ Geen uitbreiding, haard blijft status quo

Tremelo

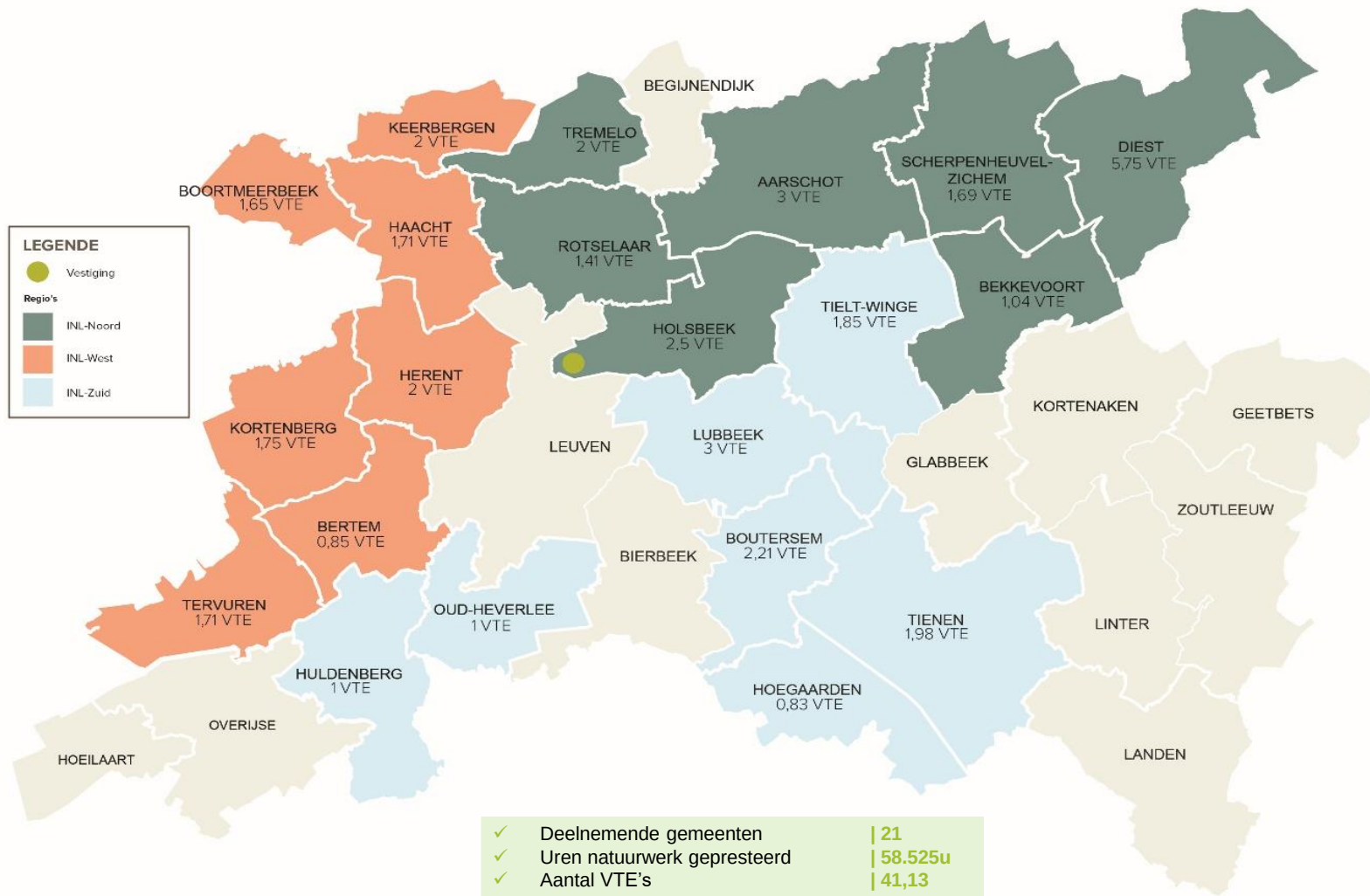

INL jaarvergadering

27 mei 2024 (teams)

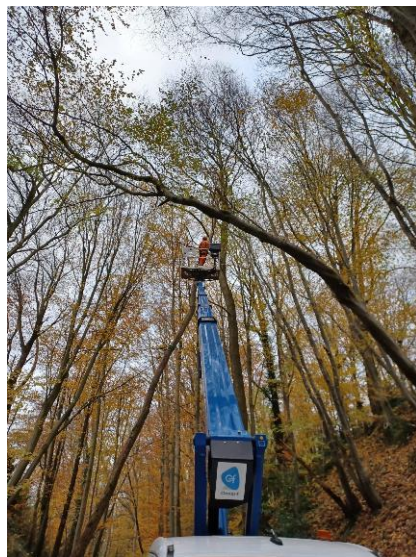
Realisaties 2023

21 Terreininrichtingen

5.545 m² Bloemenweide
ingezaaid

89 Holle wegen
onderhouden

m Paddenschermen

3 Insectenhotels geplaatst

99 Nestkastjes
opgehangen

8.246 Bomen
aangeplant

Plaatsen amfibieënschermen

Oud-Heverlee

Amfibieën ontwaken uit hun winterslaap en trekken naar beken en poelen om zich voort te planten.

Om veilig hun trektocht te kunnen maken, plaatst de INL-ploeg amfibieënschermen

In 2023:

→ 1016 meter paddenschermen

→ **5425 amfibieën** overgezet

Hakhoutbeheer Holsbeek

Bosaanplant Huldenberg

Werken van op een vlot

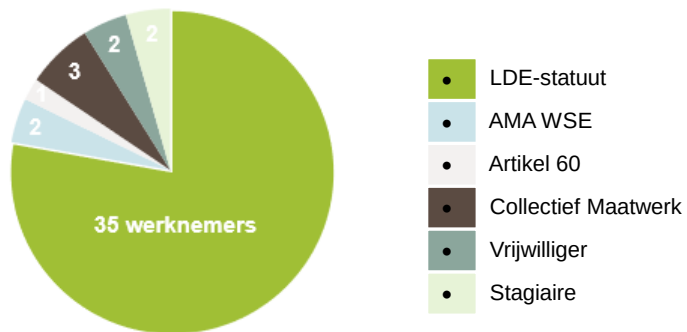
INL – persmoment te Lubbeek

Personeelsbeheer

Personeel

✓ Medewerkers doorgestroomd naar collectief maatwerk	1
✓ Medewerkers doorgestroomd naar regulier economisch circuit	5
✓ Medewerkers uitgestroomd	5
✓ Medewerkers doorgestroomd naar een ander LDE-project	0

Personeel

Manager Sociale Economie	1
Instructeur	3
Adjunct-Instructeur	3
Deskundige Sociale Economie	1
Personeelswerker	1
Natuurontwikkelaar	2
Magazijnier	2

Personeel – diverse doelgroep

- 18 verschillende landen van herkomst

België, Irak, Syrië, Afghanistan, Togo, Rwanda, Hongarije, Tanzania, Ghana, Zuid-Afrika, Zweden, Somalië, Pakistan, Gambia, Mauritanië, Marokko, Congo, Senegal

- Leeftijd tussen 20 en 63 jaar

Personeel – doorstroom

- Buitenschoolse kinderopvang IGO
 - Gemeente Boutersem
 - Ecowerf
 - Wonen en Werken
 - Kok in een hotel
 - Verkoper (telecommunicatiewinkel)
-
- Anderen oorzaken om te stoppen: medische problemen, externe factoren (verhuis, ...) of stopzetting/geen verdere verlenging van contract.

Opleidingen

- 10 verschillende gevolgde opleidingen
- 1097 uren opleiding
- 57 deelnemers

Van LDE naar maatwerk

Sinds 1 juli 2023

Van lokale diensteneconomie naar collectief maatwerk

- Lokale diensteneconomie (LDE) op 1 juli 2023 stopgezet.
- IGO bracht de LDE-activiteiten onder het bestaande collectief maatwerkbedrijf IGO-W vzw.
- Nodige uitdagingen voor de organisatiestructuur van IGO en de aanpak van de sociale-economie-activiteiten.
- In 2024 moet de meerwaarde van deze overgang blijken in een eenheid van sturing en aanpak voor de verschillende ploegen en een optimaler back-up-beleid voor arbeiders.

Financieel verslag 2023

	Begroting 2023	Resultaat 2023		
		DIV	VZW	Totaal
Kosten				
Loonkosten	2.656.234,89	1.254.648,19	790.386,38	2.045.034,57
Structurele werkingskosten en overhead	963.988,02	794.501,94	109.149,76	903.651,70
Kost voor div door doorrekening van vzw		666.931,02	0,00	666.931,02
Totaal kosten	3.620.222,91	2.716.081,15	899.536,14	3.615.617,29
Inkomsten				
Provinciale compensatievergoeding	177.500	175.314,60	0,00	175.314,60
Opbrengsten door doorrekening vzw à div		0,00	551.182,66	551.182,66
Vlaamse subsidies	739.957,64	308.217,21	329.926,15	638.143,36
Federale subsidies	39.600	17.300		17.300
Andere (bv. terugbetaling verzekeringen)	52.422,00	22.514,44	18.427,33	40.941,77
Restfinanciering openbare besturen	2.621.745,00	2.208.655,56	0,00	2.208.655,56
Totaal inkomsten	3.631.537,95	2.732.001,81	899.536,14	3.631.537,95
Redelijke winst 0,5%	11.001,73	15.920,66	0,00	15.920,66

Resultaten 2023

	BEDRAG	UITLEG
ABSOLUTE OMZET INL 2023	4.083.667,30	Subsidies en omzet
TOTAAL OVERHEAD EN IT	311.690,84	
TOTAAL KOSTEN excl. overhead	3.303.926,45	
WINST OP DE ABSOLUTE OMZET	468.050,01	
TOEGESTANE WINST 0,5% IKV KDV	15.920,66	
TOTAAL TERUG TE BETALEN AAN DE DEELNEMENDE GEMEENTEN	452.129,54	

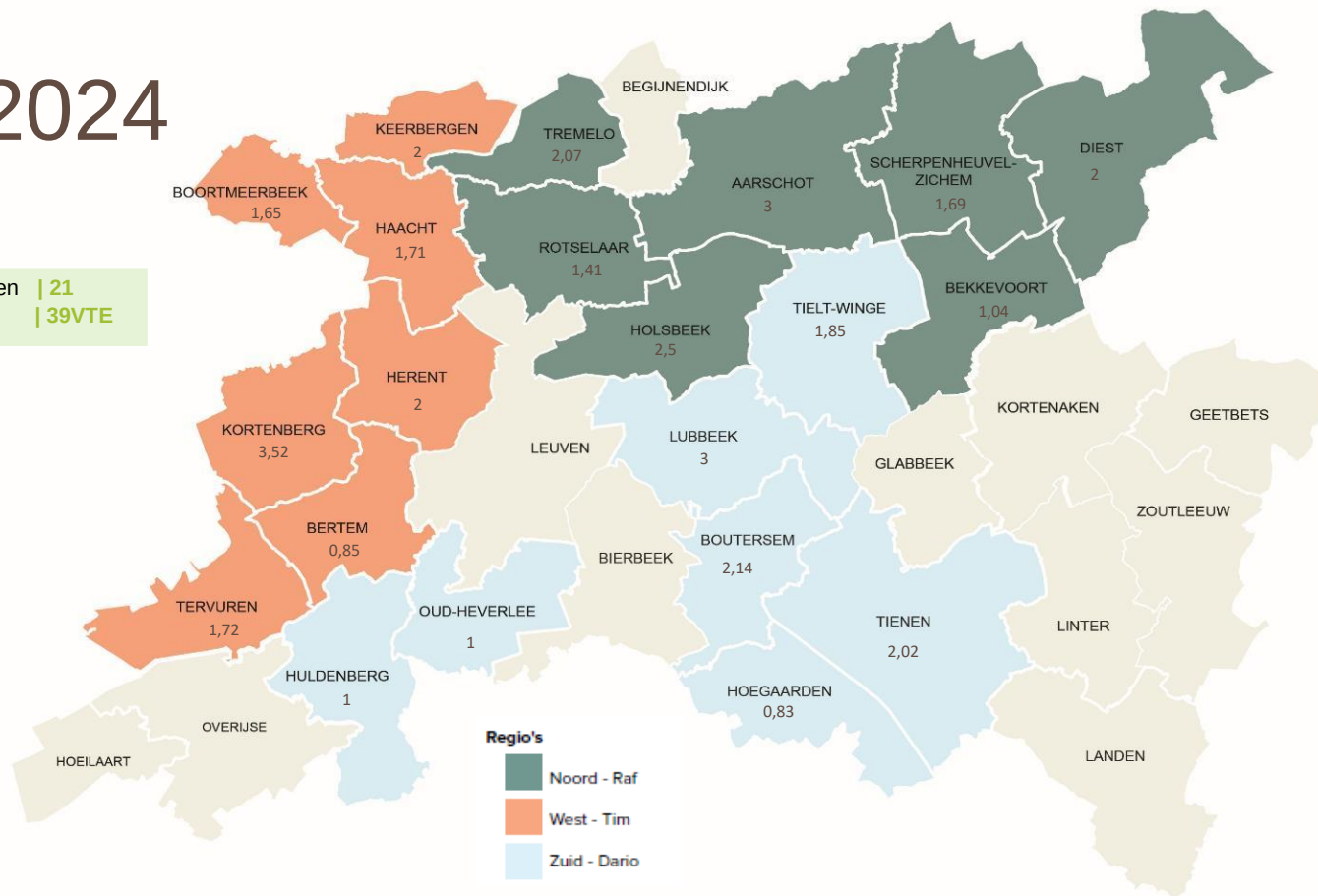

INL 2024

INL 2024

✓ Deelnemende gemeenten | 21
✓ Aantal VTE | 39VTE

Begroting 2024

	Begroting 2024 (wijziging 1)		
	DIV	VZW	Totaal
Kosten			
Loonkosten	177.898,26	2.031.295,80	2.209.194,06
Structurele werkingskosten en overhead	1.023.525,79	73.958,16	1.097.486,95
Kost voor div door doorrekening van vzw	1.520.832,32	0,00	1.520.832,32
Totaal kosten	2.544.358,11	2.105.253,96	4.649.612,07
Inkomsten			
Provinciale compensatievergoeding	177.500	0,00	177.500
Opbrengsten door doorrekening vzw à div	0,00	1.131.894,01	1.131.894,01
Vlaamse subsidies	0,00	791.359,95	791.359,95
Federale subsidies	0,00	0,00	0,00
Andere (bv. terugbetaling verzekeringen)	0,00	0,00	0,00
Restfinanciering openbare besturen	2.378.500,00	0,00	0,00
Totaal inkomsten	2.556.000,00	2.105.253,96	4.661.253,96
Redelijke winst 0,5%	11.641,89	0,00	11.641,89

Vragen?

Verdere vragen?

- **Provincie:**

Kristin: kristin.deceuster@vlaamsbrabant.be
of inl@vlaamsbrabant.be
016/26 74 25

- **IGO:**

Laure: laure.agten@igo.be
0496/25 85 05

Karin: karin.kuipers@igo.be
0470/98 37 83

SOCIALE ECONOMIE

Dank u!

**VLAAMS-
BRABANT**

kruispunt van vele werelden